

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут бізнес-технологій «УАБС»

ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Збірник матеріалів
II Всеукраїнської науково-практичної конференції
(Суми, 23 листопада 2017 року)

Суми
Сумський державний університет
2017

інформаційних джерел.

Список використаних джерел

1. Basel II. International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards A Revised Framework. – Basel, Switzerland, November 2005. – URL: <http://www.bis.org/publ/bcbs128.htm>

2. Буряк А.В. Теоретичні аспекти транспарентності банків України / А.В. Буряк, А.О. Цявук, К.Ю. Ємцева // Вісник Одеського національного університету. Економіка. – 2017. – Том 22. Випуск 4(57). – С.97-101

3. Куніцин І. І. Управління репутаційним ризиком комерційних банків / Куніцин І. І. // Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук – 2017. – С. 45-53.

4. Пестриков С. А. Совершенствование управления репутационными рисками организаций автотранспортной отрасли как фактор их устойчивого развития / С. А. Пестриков // Вестник Пермского национального исследовательского технического университета. Охрана окружающей среды, транспорт, безопасность жизнедеятельности. – 2012. – №1. – С. 178–190.

УДК 336.71.078.3

Бєлова Інна Валеріївна,

д.е.н., доцент,

Винокурова К. С.,

студент,

Сумський державний університет, м. Суми

ЗАСТОСУВАННЯ ПІДХОДУ ДО ВИЗНАЧЕННЯ

РЕГІОНІВ ПЕРЕВАЖНОГО РОЗШИРЕННЯ МЕРЕЖІ ВЕЛИКОГО БАНКУ

Упродовж 2013-2016 рр. з ринку виведено понад 60 банківських установ. Активи діючих банків навіть за I півр. 2017 р. також зазнають змін, передусім через скорочення залучених банками коштів від клієнтів і наданих їм кредитів, девальвацію гривні, політичну та економічну ситуацію у країні.

Згідно з даними НБУ значно зменшилась кількість діючих структурних підрозділів банків. Станом на 01.10.2017 структурних підрозділів - 9715 од., для порівняння 01.01.2016 – 11871 од. [3] Зниження кількості банківських точок продажу обумовлене, передусім, ліквідацією банків.

На таке зменшення підрозділів також вплинула оптимізація мережі «Ощадбанку», «Уксоцбанку», «Райффайзен банк Аваль», «УкрСиббанку» та 30 інших невеличких банків, які скоротили регіональну мережу на 1-4 відділення. Водночас, такі банки як «ПУМБ», «Альфа банк», «Укргазбанк» розширили своє територіальне представництво, та з початку 2017 р. кількість їх відділень зросла на 100 одиниць. Найсуттєвіше збільшили кількість структурних підрозділів такі банки, як «КРЕДИТ ОПТИМА БАНК» (з 1 відділення до 35) та «Укрбудінвестбанк» - (з 1 до майже 30 од.)

Лідерами за кількістю відділень залишаються «Ощадбанк», «ПриватБанк», «Райффайзен Банк Аваль», «УкрСиббанк» – на них припадає 67 % від загальної кількості діючих структурних підрозділів банківської системи України.

«Очищення» банківського сектору України в цілому завершено, та для 88 банків з'явилися можливості розширювати свою регіональну присутність за рахунок

залучення клієнтів ліквідованих банків.

Для аналізу було обрано ПАТ «Перший Український Міжнародний Банк», який є одним із найбільших банків та входить до десятки за ключовими фінансовими показниками.

Як вже зазначалося, ПАТ «ПУМБ» по факту розширює свою присутність у регіонах України. З початку 2017 року було відкрито 4 нових відділення. Найбільше відділень розташовано в таких областях як Київська, Дніпропетровська, Одеська, Закарпатська, Львівська та Харківська. В інших регіонах від 1 до 5 відділень.

Тому виникає необхідність дослідження того, які саме регіони країни для банку будуть більш привабливими для розширення регіональної присутності, бо серед своїх задач на найближчий рік банк визначає - розширення мережі.

Для розв'язання поставленої задачі нами були проаналізовані джерела з відповідної тематики, серед яких була розглянута стаття Васильєвої К. Є. [1], де пропонується оригінальний метод моделювання лінгвістичної оцінки кредитного ризику банківської діяльності в регіонах на основі методів нечітких множин та математичної статистики.

За допомогою запропонованої моделі Васильєвої К. Є. можна визначити вплив рівня розвитку регіональної банківської системи як фактора, що визначає величину комплексного кредитного ризику в регіоні. Тобто за даною методикою можна визначити ті регіони, які мають найменший ризик, та банк може потенційно планувати розширення саме в тих регіонах своєї мережі. Дана модель може бути використана тільки тими банками, в яких є широка регіональна мережа відділень (не підходить для банків регіонального значення).

В статті [1] були запропоновані дві групи показників

моделі лінгвістичної оцінки кредитного ризику банків в регіонах Росії:

- рівень розвитку регіональної банківської системи;
- рівень кредитного ризику банківської діяльності в регіоні.

До першої групи входить п'ять показників:

- відношення обсягу виданих банківських кредитів до валового регіонального продукту;
- відношення обсягу виданих банківських кредитів до загальної кількості кредитних організацій і філій, зареєстрованих в регіоні;
- відношення обсягу виданих банківських кредитів до середньомісячного прибутку кредитної організації в регіоні;
- середньомісячний залишок бюджетних коштів на рахунках кредитних організацій в розрахунку на 1 тис. населення регіону;
- середньомісячна різниця сукупних доходів і витрат, віднесена до середньомісячної заробітної плати в регіоні на 1 працюючу людину.

До другої групи також входить п'ять показників:

- відношення середньомісячної простроченої заборгованості за банківськими кредитами до середньомісячної заборгованості за банківськими кредитами;
- відношення середньомісячної простроченої заборгованості за банківськими кредитами до валового регіонального продукту;
- відношення середньомісячної простроченої заборгованості за банківськими кредитами до числа кредитних організацій і філій, зареєстрованих в регіоні;
- відношення середньомісячної простроченої заборгованості за банківськими кредитами фізичних осіб до чисельності населення в регіоні;

- середньомісячний прибуток у розрахунку на 1 кредитну організацію в регіоні.

Оскільки показники результативності саме кредитної діяльності є визначальними з точки зору перспектив розширення мережі, вважаємо підхід [1] обґрунтованим для застосування при розв'язанні поставленої нами задачі.

Перелік показників з [1] пропонуємо переглянути та уточнити з урахуванням специфіки подання відповідної інформації українською статистичною службою (Держкомстат) та Департаментом статистики і звітності НБУ.

Тож, нами були використані дані Національного банку України [3], Державної служби статистики України [2], Державної Казначейської служби [4].

Для здійснення розрахунків були використані програмні продукти StatSoft Statistica v.10.0 і Microsoft Excel 2010.

В результаті розрахунків всіх вищенаведених показників та визначення інтегрального показника кредитного ризику визначений його рівень в регіонах України, а також перелік областей для переважного розширення мережі.

Отже, методика Васильєвої К. Є., застосована для банку ПАТ «ПУМБ», дозволила визначити регіони, більш ризикові та навпаки більш привабливі для розширення мережі даного банку.

Список використаних джерел

1. Васильева Е. Е. Моделирование лингвистической оценки кредитного риска банковской деятельности в регионах РФ на основе методов нечетких множеств [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://naukovedenie.ru/PDF/26EVN616.pdf>

2. Основні фінансові показники [Електронний

ресурс] / Офіційний сайт Державної Казначейської служби
– Режим доступу:
<http://www.treasury.gov.ua/main/uk/publish/category/23608>

3. Показники банківської системи [Електронний ресурс] / Офіційний сайт НБУ – Режим доступу:
<https://bank.gov.ua/control/uk/publish/>– 21.11.2016.

4. Статистична інформація [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Державної служби статистики України – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

УДК 336.7

Бєлова Інна Валеріївна,
д.е.н., доцент,
Гайдук Ю.Л.,
студент,

Сумський державний університет, м. Суми

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКУ (НА ПРИКЛАДІ ПАТ КБ «ПРИВАТБАНК»)

Інвестиційна діяльність банку посідає вагоме місце у процесі роботи банківської установи, оскільки виступає основним джерелом прибутку. Саме тому варто здійснювати оцінку такої діяльності. В ході таких дій до мінімуму зводяться існуючі ризики та покращується стан інвестиційного портфелю банку.

Метою нашого дослідження є кількісна оцінка вагомості основних чинників, що впливають на інвестиційний портфель банку.

В якості залежної змінної (Y) для подальшого моделювання було обрано суму трьох портфелів цінних паперів: торгового портфелю, а також портфелів на